

GEOGRAFIJA, 7. razred, 1. teden (16. 3. – 20. 3. 2020)

1. šolska ura: **INDUSTRIJA IN ENERGETIKA ZAHODNE EVROPE**

- V **učbeniku** na str. **70-73 preberite snov** o industriji, energetiki in storitvenih dejavnostih v Zahodni Evropi. Dobro si oglejte vse skice in zemljevide. Uporabljajte tudi **atlas**: v šolskem atlasu so nahajališča rudnih in energetskih virov najboljše označena na **str. 42-43**. Če imate drug atlas, ustreznih zemljevid z gospodarstvom Zahodne Evrope poiščite s pomočjo kazala.
- Primerjajte **industrijo** v Zahodni Evropi nekoč in danes.
- Razmišljajte o **virih energije** v Zahodni Evropi in jim med sabo primerjajte.
- **Zapišite snov v zvezek**. (Tisti, ki ste to že naredili med spraševanjem, ta del preskočite.) Zapis najdete na naslednji strani.
- **Ponavljanje in utrjevanje:**
 - o V **delovnem zvezku** na **str. 17** rešite **vajo 26** in na **str. 20** vajo **31**.
- **Dodatno znanje, zabava:**
 - o Na spletni strani <https://www.izvoznookno.si/drzave/> si lahko ogledate značilnosti gospodarstva zahodnoevropskih držav (Belgija, Francija, Irska, Nizozemska, Združeno kraljestvo). Po kliku na izbrano državo izberite zavihek GOSPODARSKE PANOGE.
 - o Posnetek o turizmu v Franciji: <https://www.youtube.com/watch?v=2N7l6SSKeds>

2. šolska ura: **PREBIVALSTVO ZAHODNE EVROPE**

- V **učbeniku** na str. **74-77 preberite snov** o prebivalstvu in poselitvi Zahodne Evrope. S pomočjo **zemljevida gostote prebivalstva** v **atlasu** na **str. 33** primerjajte gostoto poselitve Zahodne Evrope z ostalimi deli Evrope.
- Ponovite jezikovne skupine ter si oglejte **jezikovno sestavo Zahodne Evrope** na **karti** v **učbeniku** na **str. 75**. Ugotovite, kje vse so razširjeni **keltski jeziki**. Obnovite znanje o **verski sestavi**.
- Preberi si o **posebnostih prebivalstva otoka Irska** in o njihovih **težavah**.
- **Zapišite snov v zvezek**. (Tisti, ki ste to že naredili med spraševanjem, ta del preskočite.) Zapis najdete na zadnji strani tega dokumenta.
- **Ponavljanje in utrjevanje:**
 - o V **delovnem zvezku** na **str. 19-22** rešite **vaje 29, 30** in **32**.
- **Dodatno znanje, zabava:**
 - o Za vse, ki vas zanimajo Kelti in njihovo življenje, si lahko v angleščini pogledate zanimiv BBC-jev dokumentarec v več delih, **The Celts**:
<https://www.youtube.com/watch?v=AU1dKfMIEUQ>,
<https://www.youtube.com/watch?v=OVovskAh5QA>,
<https://www.youtube.com/watch?v=GSHghGwdWNg>,
<https://www.youtube.com/watch?v=lfY4-2zKY-g>,
https://www.youtube.com/watch?v=W_I5yFIEYds,
https://www.youtube.com/watch?v=wl7X4A_mNeU

Industrija in energetika Zahodne Evrope

INDUSTRIJA

Prva industrija na prelomu iz 18. v 19. stoletje v **Veliki Britaniji**: lastno rudno bogastvo, predvsem črni premog.

Prve industrijske panoge:

- premogovništvo
- železarstvo
- tekstilna industrija

Nastanek **obsežnih industrijskih območij**: veliko tovarn na kupu, zgostitev prebivalstva, onesnažen zrak, slabe bivalne razmere, uničeno naravno okolje ... (npr. Black Country v Veliki Britaniji)

Po 2. svetovni vojni:

- Rudarstvo in stare industrijske panoge so začeli propadati.
- V državah Zahodne Evrope so začeli uvajati nove industrijske panoge, ki so zahtevale kvalificirano delovno silo: avtomobilska, letalska, elektrotehnična industrija, industrija izdelkov za široko potrošnjo, industrija visoke tehnologije ...

ENERGETIKA

V preteklosti je bil najpomembnejši premog, v 20. stoletju ga je začela izpodrivati nafta, v zadnjih desetletjih pa tudi zemeljski plin in jedrska energija.

Energijski viri v Zahodni Evropi:

- nafta in zemeljski plin (v Severnem morju, zlasti Velika Britanija)
- jedrska energija (zlasti Francija)
- v Franciji tudi prva elektrarna na moč plimovanja

STORITVENE DEJAVNOSTI

Kljub uvajanju novih industrijskih panog se delež zaposlenih v industriji še vedno zmanjšuje. Več kot dve tretjini prebivalstva je zaposlenih v **storitvenih dejavnostih** (trgovina, promet, turizem, bančništvo ...).

Turizem:

- prestolnice (London, Pariz)
- mondena letovišča na Azurni obali ob Sredozemskem morju
- smučarska središča v Alpah
- zabavišni parki (Disneyland)

Prebivalstvo Zahodne Evrope

POSELITEV

Zahodnoevropske države so precej gosto poseljene.

- Redkeje poseljeni so Irska, gorati predeli Velike Britanije, višji predeli v Franciji.
- Najgosteje sta poseljeni Belgija in Nizozemska, pa tudi severna Francija in jugovzhodna Anglija.

V Zahodni Evropi več kot tri četrtine prebivalstva živi v mestih.

JEZIKOVNA SESTAVA

Francija: francoščina, baskovski jezik, katalonski jezik, korziški jezik, nemški jezik, keltski jezik.

Luksemburg: nemški jezik.

Nizozemska: nizozemski jezik.

Belgija je nastala na stiku dveh kultur: na SZ govorijo nizozemsko (**Flamci**), na JV pa francosko (**Valonci**). Oba jezika sta tudi uradna. Na jugu je še **nemška** narodna manjšina.

Irska: dva uradna jezika (keltski in angleščina).

Velika Britanija: prevladuje angleščina, ponekod keltski jezik.

Romanska jezikovna skupina: francoski (valonski), katalonski, korziški jezik.

Germanska jezikovna skupina: nemški, nizozemski (flamski), angleški jezik.

Keltski jeziki spadajo v keltsko jezikovno skupino, **baskovskemu jeziku** pa jezikoslovci še danes ne znajo določiti izvora.

VERSKA SESTAVA

V Veliki Britaniji so večinoma protestanti (anglikanci), v drugih državah pa prevladujejo katoličani. Le Nizozemska je versko precej mešana.

Posebnosti prebivalstva na otoku **Irska** (beri v U, str. 76-77).